

La presència del pare en la família és vital, diu el Papa Francesc

A l'audiència del 28 de gener el Papa Francesc va parlar de la importància de la figura del pare. El Papa es va centrar en el problema de l'absència dels pares i anuncià que dimecres vinent en la catequesi destacarà la bellesa de la paternitat. "Vaig decidir començar des de la foscor per arribar a la llum", va dir.

30/01/2015

*Audiència general del Papa Francesc,
dimecres 28 de gener de 2015.*

La Família- 3. El pare (I)

Estimats germans i germanes, bon dia!

Reprenem el nostre camí de catequesi sobre la família. Avui guiats per la paraula "pare". Una paraula estimada més que qualsevol altra per a nosaltres, els cristians, ja que és el nom amb el que Jesús ens va ensenyar a anomenar Déu: pare. El significat del nom ha rebut una nova profunditat per la manera en què Jesús el va usar per adreçar-se a Déu i mostrar la seva relació especial amb Ell. El misteri beneït de la intimitat de Déu, Pare, Fill i Esperit,

revelat per Jesús, és el cor de la nostra fe cristiana.

"Pare" és una paraula coneguda per tots, una paraula universal. Mostra una relació fonamental, una realitat tan antiga com la història de la humanitat. Avui, però, arribem a afirmar que la nostra seria una "societat sense pare". En altres paraules, sobretot en la cultura occidental, la figura del pare estaria simbòlicament absent, desapareguda, esvaïda. En un primer moment, hom ho percep com un alliberament: alliberament del pare-patró, del pare com a representant de la llei que s'imposa des de l'exterior, del pare com un censor de la felicitat dels nens i obstacle per a l'emancipació i autonomia dels joves. De vegades, en algunes cases en el passat regnava l'autoritarisme, en alguns casos fins el maltractament: pares que tractaven els fills com a servents, sense respectar-ne les

necessitats personals de creixement; pares que no ajudaven a què seguisin el seu camí amb llibertat – tanmateix no és fàcil criar un nen en la llibertat-; pares que no els ajudaven a assumir les responsabilitats per construir el seu futur i el de la societat.

Això, sens dubte, no és una bona actitud; però com sol passar, anem d'un extrem a un altre. El problema del nostre temps no sembla ser la presència intrusiva dels pares, sinó més aviat la seva absència, la seva inacció.

Pares sovint tan centrats en ells mateixos i en la seva feina i, de vegades en els seus èxits individuals, que obliden fins i tot la família. I deixen sols els petits i joves. Com a bisbe de Buenos Aires vaig sentir el sentit d'orfandat que viuen avui els nois; i sovint els demanava als pares si jugaven amb els fills, si tenien el

coratge i l'amor per passar temps amb els seus fills. I la resposta era lletja, en la majoria dels casos: "Bé, jo no puc, perquè tinc tanta feina...". I el pare estava absent d'aquest fill que anava creixent, no jugava amb ell, no, no perdia el temps amb ell.

Ara, en aquest camí comú de reflexió sobre la família, m'agradaria dir a totes les comunitats cristianes que ens cal tenir més cura: l'absència de la figura paterna en la vida de nens i joves produeix llacunes i lesions que poden ésser molt greus. I, de fet, les desviacions dels nens i adolescents poden atribuir-se en gran mesura a aquesta absència, la falta d'exemples i guies autoritzades en la seva vida diària, a la manca de proximitat, a la manca d'amor per part dels pares. I és més profunda del que pensem, la sensació d'orfandat que molts joves senten.

Són orfes en la família, perquè els pares estant sovint absents, fins i tot físicament, de casa, però sobretot perquè, quan hi són, no es comporten com a pares, no es comuniquen amb els seus fills, no compleixen amb la tasca educativa, no es donen als nens, amb l'exemple acompanyat de les paraules, els principis, els valors, aquestes regles de la vida, que necessiten com el pa. La qualitat educativa de la presència paterna és tant més necessària quan el pare es veu obligat a estar lluny de casa per la feina. De vegades sembla que el pare no sap bé quin lloc ocupa en la família i la forma com ha d'educar els nens. En cas de dubte, s'absté, es retira i abandona les seves responsabilitats, potser refugiant-se en una relació d'igual a igual amb els nens. És cert que s'ha de ser "company" del fill, però sense oblidar que sou el pare! Si actueu només com un company del fill, això no farà cap bé al noi.

I aquest problema el veiem també en la comunitat civil. La comunitat civil amb les seves institucions, té una certa responsabilitat -podem dir paterna- amb els joves, una responsabilitat que de vegades deixa de banda o exerceix malament. Massa sovint els deixa orfes i no proposa una perspectiva veritable. Els joves romanen orfes de camins segurs per recorre, orfes de professors de qui fiar-se, orfes d'ideals que escalfin el cor, orfes de valors i esperances que els sostinguin cada dia. Els omplen d'ídols, però potser se'ls roba el cor; són empesos a somniar amb entreteniments i plaers, però no se'ls dona la feina; són enganyats amb el déu dels diners, i se'ls neguen les veritables riqueses.

Farà bé a tots, pares i fills, escoltar la promesa que Jesús va fer als seus deixebles: "*No us deixaré pas orfes*" (Jn 14, 18). Ell, el Camí a seguir,

el Mestre per escoltar, l'Esperança que el món pot canviar, que l'amor venç l'odi, que pot haver un futur de fraternitat i de pau per a tothom. Alguns em diran: Però Pare, avui sou massa negatiu. Ha parlat només de l'absència dels pares, allò que passa quan els pares no són a prop dels nens... És veritat, jo volia posar l'accent en això, perquè dimecres vinent seguiré aquesta catequesi destacant la bellesa de la paternitat. Això és perquè vaig decidir començar des de la foscor per arribar a la llum. Que el Senyor ens ajudi a entendre aquestes coses. Gràcies.

Traducció pròpia del text en italià a vatican.va

del-pare-en-la-familia-es-vital-diu-el-
papa-francesc/ (07/08/2025)